

İÇİNDEKİLER

Önsöz	VII
İkinci Basıya Önsöz.....	IX
İçindekiler	XI
Kısaltmalar	XXI
GİRİŞ	1
A. Soruna Genel Bakış	1
I. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna Gidilmesini Gerektiren Sebepler	3
II. Banka Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna İlişkin Ayrı Bir Düzenleme Yapılmasını Gerektiren Sebepler.....	5
B. Konunun Sınırlandırılması ve İnceleme Metodu	6

BİRİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE YÖNETİM KURULU

§ 1. Yönetim Kurulunun Anonim Ortaklıktaki Konumu	
Görev ve Yetkileri	11
A. Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu	11
B. Genel Olarak Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri	17
§ 2. Yönetim Kurulunun Yapısı	19
A. Genel Olarak	19
I. Monist Sistem	19
II. Dualist Sistem.....	20
III. İsviçre'nin Karma Sistemi	22
IV. Avrupa Birliği'nde Societas Europea İçin Teklif Edilen Sistemler	23
B. Türk Hukukunda Yönetim Kurulunun Yapısı	24
I. Türk Ticaret Kanunu'nda Yönetim Kurulunun Yapısı.....	24
II. 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'na Göre Yönetim Kurulunun Yapısı	24

III. TTK Tasarısında Yönetim Kurulunun Yapısına İlişkin Öngörülen Sistem	27
---	----

İKİNCİ BÖLÜM SORUMLULUĞA İLİŞKİN ESASLAR

§ 1. Hukuki Sorumluluk ve Bunun Yönetim Kurulu Üyeleri Açısından Anlamı	31
A. Hukuk Prensibi Olarak Sorumluluk.....	31
B. Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunun Anlamı	33
§ 2. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna Hâkim Olan Prensipier	35
A. Kusur Prensibi.....	35
B. Sorumluluğun Kişiselliği Prensibi	38
C. Teselsül Prensibi	39
§ 3. Anonim Şirketler Hukukunda Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunun Fİli ve Hukuki Açıdan Çeşitli Fonksiyonları.....	41
A. Denkleştirici Fonksiyon	41
B. Sermayeyi Koruma Fonksiyonu.....	42
C. Kişiyi Koruma Fonksiyonu	43
D. Önleyici Fonksiyon.....	43
E. Garanti Fonksiyonu.....	44
F. Değerlendirme	44

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞUNUN ŞARTLARI MAHİYETİ AKTİF VE PASİF DAVA EHLİYETİ İDARE VE TEMSİL YETKİSİNİN DELEGASYONU VE TEMSİLCİNİN SORUMLULUĞU

§ 1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunun Şartları.....	49
A. Zarar	49
I. Sorumluluğun Ön Şartı Olarak Zarar	49
II. Doğrudan Zarar - Dolayısıyla Zarar	51
1. Doğrudan Zarar.....	51

2. Dolayısıyla Zarar	53
III. Zararın İspatlanması	56
IV. Zararın Hesaplanması	58
B. Kanuna veya Esas Mukaveleye Aykırılık	59
C. İlliyet Bağı	61
I. Sorumluluğun Şartı Olarak İlliyet Bağı	61
II. Şahsi İflas Davalarında Bankaya Zarar Verici Karar ve İşlemler ile Bankanın Fona Devri Arasındaki İlliyet Bağının Tespiti ve Ortak İlliyet	64
III. İlliyet Bağının Kesilmesi	67
D. Kusur	67
I. Kavram	67
II. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunun Kusur Sorumluluğu Olması	68
III. Özenin Ölçüsü	70
1. Banka Yönetim Kurulu Üyelerinin Göstereceği Özenin Ölçüsü ..	77
2. TTK Tasarısına Göre Özenin Ölçüsü	79
a. Business Judgment Rule	81
b. Tedbirlî Yönetici - Üst Gözetim	84
IV. Kusurun İspatı	87
V. Zaman Yetersizliği, Hastalık, Toplantıya Katılmama, Çekimser Oy Kullanma veya Sessiz Kalma Durumunda Yönetim Kurulu Üyesinin Sorumluluğu	91
VI. Yönetim Kurulunda Yer Alan Saman Adamların Sorumluluğu	95
VII. Yönetim Kurulu Üyelerinin Seleflerinin Sorumluluğuna İştiraki ...	96
§ 2. Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunun Mahiyeti	99
A. Sorunun Takdimi	99
B. Yönetim Kurulu Üyelerinin Ortaklığa Karşı Sorumluluğunun Mahiyeti - Sözleşmesel Sorumluluk	100
I. Yönetim Kurulu Üyesi ile Şirket Arasındaki Sözleşmenin Mahiyeti	101
1. Vekâlet Akdi Görüşü	101
2. Hizmet Akdi Görüşü	102
3. Nevi Şahsına Münhasır Akit Görüşü	104

4. Şirketler ve Borçlar Hukukuna İlişkin Unsurları Birlikte Barındıran Sözleşme Görüşü	104
5. Değerlendirme	105
II. Yönetim Kurulu Üyelerinin Ortaklar ve Alacaklılara Karşı Sorumluluğunun Hukuki Mahiyeti	109
1. Şirket Ortakları ve Alacaklıların Doğrudan Zararları Nedeniyle Açacakları Sorumluluk Davası.....	110
a. Doğrudan Zarara İstinaden Açılan Davanın Özellikleri	110
b. Davanın Hukuki Mahiyeti	114
2. Şirket Ortakları ve Alacaklıların Dolayısıyla Zararları Nedeniyle Açacakları Sorumluluk Davası.....	116
a. Dolayısıyla Zarara İstinaden Açılan Davanın Özellikleri.....	116
b. Davanın Hukuki Mahiyeti	116
C. Bankacılık Kanunu'na İstinaden Açılacak Şahsi İflas Davalarında Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunun Hukuki Mahiyeti.....	121
I. Fon ile Banka Arasındaki Hukuki İlişki	121
II. Fon ile Yönetim Kurulu Üyeleri Arasındaki İlişkinin Hukuki Mahiyeti	126
§ 3. Aktif Dava Ehliyeti	129
A. Hukuki Sorumluluk Davalarında Aktif Dava Ehliyeti.....	129
I. Doğrudan Zarara İstinaden Dava Açabilecek Kimseler	129
II. Dolayısıyla Zarara İstinaden Dava Açabilecek Kimseler.....	131
1. Dolayısıyla Zarar Gören Ortaklar.....	131
2. Dolayısıyla Zarar Gören Alacaklılar	133
III. TTK Tasarısının 556. maddesine Kaynak Teşkil Eden İsviçre Borçlar Kanunu'na Göre Dolayısıyla Zarar Halinde Dava Hakkı.....	135
IV. TTK Tasarısına Göre Dolayısıyla Zarar Halinde Dava Açılması....	137
1. Ortakların Dava Hakkı.....	137
2. Alacaklıların Dava Hakkı	137
V. Değerlendirme	138
B. Bankacılık Kanunu'na Göre Dava Açabilecek Kimseler	139
§ 4. Pasif Dava Ehliyeti – Sorumluların Çerçevesinin Belirlenmesinde Organ Kavramı	141

A. Sorunun Takdimi	141
B. Organ Kavramı	142
I. Şekli-Fiili Organ Ayrımı	144
1. Şekli Organlar	145
2. Fiili Organlar	147
II. Organ-Yardımcı Şahıs.....	150
C. Anonim Şirketin Organlarının Faaliyetlerinden Sorumluluğu	152
I. Anonim Şirketin Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki İşlemleri Nedeniyle Akdi Sorumluluğu	153
II. Anonim Şirketin Yönetim Kurulu Üyelerinin Haksız Fiili Nedeniyle Sorumluluğu	153
D. Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Organ Sorumluluğu – Pasif Dava Ehliyeti	155
I. Yönetim Kurulu Üyelerinin Organ Sıfatı	155
II. Müdürlerin Organ Sıfatı.....	158
III. Değerlendirme	161
E. Bankacılık Kanunu’na Göre Şahsi İflası Talep Edilebilecek Kimselerin Belirlenmesinde Organ Kavramının Rolü	164
F. Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Sorumluların Çerçevesinin Belirlenmesi - Pasif Dava Ehliyeti	165
§ 5. Yönetim Kurulunun İdare ve Temsil Yetkilerinin Delegasyonu ve Sorumluluk	168
A. Yönetim Kurulunun İdare ve Temsil Yetkilerinin Delegasyonu	168
B. Yönetim Kurulunun İdare ve Temsil Yetkilerinin Delegasyonu Halinde Sorumluluk	169
I. İdare Yetkisinin Devri ve Müdür Tayini	169
1. İdare Yetkisinin Devri	169
2. Yönetim Kurulunun Müdür Tayini	174
II. İdare Yetkisinin Murahhaslara ve Müdürlere Devredilmesi Halinde Sorumluluk.....	176
1. İdare Yetkisinin Murahhaslara Devredilmesi Halinde Sorumluluk.....	176
2. Müdür Tayini Halinde Sorumluluk.....	179
III. Temsil Yetkisinin Devri ve Sınırlandırılması.....	180
1. Temsil Yetkisi Verilebilecek Kimseler	181

2. Temsil Yetkisinin Sınırı.....	181
3. Temsil Yetkisine Getirilebilecek Sınırlamalar	183
a. Dış İlişkide Geçerli Sınırlamalar	183
b. İç İlişkide Geçerli Sınırlamalar	185
4. Temsil Yetkisine Getirilemeyecek Sınırlamalar.....	186
IV. Temsil Yetkisinin Devri ve Sınırlandırılması Halinde Sorumluluk.....	187
C. Bankacılık Kanunu'na Göre Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkilerinin Devri.....	187
I. Genel Müdürlere Yetki Devri.....	188
II. Denetim Komitesine Yetki Devri.....	192
III. Kredi Komitesine Yetki Devri.....	192
IV. Bankalarda Yönetim Yetkilerinin Murahhaslara Devri.....	194
V. Bankacılık Kanunu'na İstinaden Yetki Devri Halinde Sorumluluk.....	195
D. Tasarıya Göre Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkilerinin Devri ve Sorumluluk.....	196
§ 6. Tüzel Kişinin Yönetim Kurulundaki Temsilcisinin Sorumluluğu	198
A. Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği.....	198
B. Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulundaki Temsilcilerinin Seçimi.....	199
C. Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulundaki Temsilcilerinin ve Gönderen Tüzel Kişinin Sorumluluğu.....	201
I. Ortak Tüzel Kişinin Yönetim Kuruluna Gönderdiği Temsilcisinin Fiillerinden Dolayı Sorumlu Tutulması Aleyhindeki Görüşler.....	202
II. Ortak Tüzel Kişinin Yönetim Kuruluna Gönderdiği Temsilcisinin Fiillerinden Dolayı Sorumlu Tutulması Gerektiği Yönündeki Görüşler.....	203
III. Görüşlerin Değerlendirilmesi	204
D. Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kurulundaki Temsilcilerinin Sorumluluğu	207
E. Fon Tarafından Banka Yönetim Kuruluna Atanan Üyelerin Hukuki Sorumluluğu.....	210

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞUNDA
MÜTESELSİL SORUMLULUK FARKLILAŞTIRILMIŞ
TESELSÜL VE ŞAHSİ İFLAS

§ 1. Genel Olarak	215
§ 2. Yönetim Kurulu Üyelerinin Müteselsil Sorumluluğu	218
A. Genel Olarak.....	218
I. Müteselsil Sorumluluk Kavramı.....	219
1. Tam Teselsül	221
2. Eksik Teselsül	222
II. Yönetim Kurulu Üyelerinin Müteselsil Sorumluluğu	223
III. Dış İlişkide Sorumluluk.....	224
IV. Rücu İlişkisi	224
V. Kusursuzluğun İspatı	225
VI. Müteselsil Sorumluluğun Sona Ermesi	226
§ 3. Farklılaştırılmış Teselsül.....	227
A. Genel Olarak	227
B. Farklılaştırılmış Teselsül Prensinin Özellikleri	228
I. Bireysel İndirim Sebeplerinin Dış İlişkide İleri Sürülebilmesi	229
1. Dış İlişkide Bireysel İndirim Sebeplerinin İleri Sürülemeyeceğine İlişkin Görüşler	229
2. Dış İlişkide Bireysel İndirim Sebeplerinin İleri Sürülebileceğine İlişkin Görüşler	230
3. İsviçre Federal Mahkemesi'nin Tutumu.....	231
II. Farklılaştırılmış Teselsülde Sorumluluğun Kapsamı.....	232
III. Farklılaştırılmış Teselsülde İndirim Sebepleri.....	233
IV. Farklılaştırılmış Teselsülde Dış İlişki	235
V. Farklılaştırılmış Teselsülde İç İlişki.....	238
VI. Zararın Tamamı İçin İlgililerin Hepsine Birlikte Dava Açılabilmesi	239
C. Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Farklılaştırılmış Teselsül ve Rücu İlişkisi	240
I. Farklılaştırılmış Teselsüle İlişkin Değişiklik Gerekçeleri ve Değerlendirilmesi.....	241

II. Rücu İlişkisi	246
§ 4. Şahsi İflas	247
A. Genel Olarak	247
B. Şahsi İflas Davasının Koşulları	249
C. Şahsi İflas Davası ile Hukuki Sorumluluk Davası Arasındaki Farklar	251
D. Bankaya Verilen Zararla Sınırlı Sorumluluk Kavramı	252
E. Yönetim Kurulu Üyelerinin Aynı Zarara Sebepiyet Vermeleri Halinde Şahsi İflaslarının Talep Edilebileceği Tutar	254
I. Yöneticilerin Şahsi İflasının Müteselsilen Sorumlu Oldukları Tutara İstinaden Hesaplanması	255
II. Yöneticilerin Şahsi İflasının Rücu İlişkisinde Sorumlu Olacakları Tutara İstinaden Hesaplanması	256
F. 3182 Sayılı Yasanın Yürürlükte Olduğu Dönemde Görev Yapan Yöneticilerin Şahsi İflası Meselesi	258
I. Hukuk Genel Kurulu ve Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin Konuya İlişkin Kararları	258
II. MK md. 1'e İstinaden Hakimin Yarattığı Hukukun Etkisi	269
III. Hakimin Hukuk Yaratırken Bilimsel ve Yargısal Görüşlerden Yararlanması	270
V. Değerlendirme	271
G. Fon Tarafından Alacakların Varlık Yönetim Şirketlerine Devrinin Şahsi İflas Davalarına Etkisi	273
I. Genel Olarak	273
II. Krediden Doğan Alacağın Temliki Halinde Yönetim Kurulu Üyelerinin Durumu	276
III. Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin Konuya İlişkin Kararı ve Değerlendirmesi	279
H. Fon ile Borçları Yeniden Yapılandırmaya Yönelik Olarak İmzalanmış Anlaşmaların Hukuki Mahiyeti ve Şahsi İflas ve Hukuki Sorumluluk Davalarına Etkisi	281
I. Anlaşmaların Hukuki Mahiyeti	282
1. Borcun Nakli	282
2. Borca Katılma	283
3. Kefalet	284
4. Değerlendirme	285

II. Anlaşmaların Görülmekte olan Şahsi İflas ve Sorumluluk Davalarına Etkisi.....	286
§ 5. Değerlendirme	288
A. Müteselsil Sorumluluk ve Farklılaştırılmış Teselsül Sistemine İlişkin Görüş ve Değerlendirmeler	288
B. Şahsi İflas Düzenlemesine İlişkin Görüş ve Değerlendirmeler	293

BEŞİNCİ BÖLÜM

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ ALEYHİNE AÇILACAK SORUMLULUK DAVALARINI SONA ERDİREN SEBEPLER

§ 1. İbra	297
A. Genel Olarak	297
I. İbranın Hukuki Niteliği.....	298
II. İbranın Kapsamı.....	300
1. İbranın Kişisel Kapsamı	300
2. İbranın Maddi Kapsamı	301
a. Genel İbranın Kapsamı	307
b. Açık İbranın Kapsamı	308
IV. İbra Kararının İptal Edilebilirliği ve Geçersizliği	309
1. İptal Edilebilirlik.....	309
2. Geçersizlik	309
3. Genel Kurulun İbra Kararını Geri Alabilip Alamayacağı Meselesi	314
B. İbra Kararının Hukuki Sorumluluk Davalarına Etkisi	318
I. Ortaklığın Dava Hakkına Etkisi.....	319
II. Ortakların Dava Hakkına Etkisi.....	319
III. Alacaklıların Dava Hakkına Etkisi	320
IV. Değerlendirme	321
C. İbra Kararı Verilmiş Olmasının Bankacılık Kanunu'na Göre Açılacak Şahsi İflas Davasına Etkisi	322
D. TTK Tasarısında İbra ve Sorumluluk Davasına Etkisi	324
I. İbra Düzenlemesi	324
II. İbranın Sorumluluk Davasına Etkisi.....	327

§ 2. Zarar Görenin Rızası.....	328
§ 3. Sulh.....	333
A. Genel Olarak.....	333
B. Sulh Sözleşmesinin Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna Etkileri	335
I. Sulh Sözleşmesinin Ortakların Dava Haklarına Etkisi.....	336
II. Sulh Sözleşmesinin Alacaklıların Dava Haklarına Etkisi.....	338
III. Ortaklar ve Alacaklılar Tarafından Yapılan Sulh Sözleşmeleri	339
C. TTK Tasarısının Sulh Sözleşmelerine İlişkin Düzenlemesi.....	339
§ 4. Zamanaşımı	340
A. Hukuki Sorumluluk Davalarında Zamanaşımı	340
I. İki Yıllık Zamanaşımı	340
1. Zararın Öğrenilmesi.....	341
2. Sorumluların Öğrenilmesi	342
3. Zararın ve Sorumluların Zarar Gören Tüzel Kişinin Yetkili Organlarınca Öğrenilmesi.....	343
II. Beş Yıllık Zamanaşımı.....	344
III. Ceza Zamanaşımı.....	346
IV. Ortaklar ve Alacaklılar Bakımından Zamanaşımının Başlangıcı.....	346
V. Zamanaşımı Sürelerinin Değerlendirilmesi	349
B. Bankacılık Kanunu'na İstinaden Açılacak Şahsi İflas Davalarında Zamanaşımı.....	350
I. Yasal Düzenleme	350
II. Bankacılık Kanunu'nun Zamanaşımına İlişkin Düzenlemesinden Önceki Davalarda Uygulanan Zamanaşımı	352
III. Zamanaşımı Süresinin Geçmişe Etkili Olması.....	353
IV. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun Konuya İlişkin Kararı ve Değerlendirilmesi.....	354
SONUÇ.....	359
KAYNAKLAR	363